

**Opmerkingen van de voorzitter van het Europees Parlement Roberta Metsola tijdens de
Europese Raad
Brussel, 17 oktober 2024**

Goedemorgen.

De eerste bijeenkomst van de Europese Raad die ik als voorzitter van het Europees Parlement heb bijgewoond, vond plaats op 24 februari 2022. Tot dat moment hadden we ons altijd in slaap gesust met het idee dat legers in Europa geen grenzen meer plegen over te steken. Tot die beruchte dag, waarop de Russische invasie van Oekraïne alles veranderde. Voor Europa zijn er echter bepaalde rode lijnen die niet overschreden mogen worden. Dat wil ik graag nog eens benadrukken, nu bij ons de oorlogsmoetheid dreigt toe te slaan, en we overstroomd worden door Kremlinpropaganda en desinformatie. Het moet ons Europeanen duidelijk voor ogen blijven staan waarom het van essentieel belang is om Oekraïne zoveel mogelijk te helpen. Europa is wat dat betreft vastberaden en zal dat ook blijven.

De agressie tegen Oekraïne duurt nu al bijna 1000 dagen. Het is een oorlog waar Oekraïners niet om hebben gevraagd, maar die zij met buitengewone dapperheid doorstaan. Te veel mensen zijn gedood. Te veel van de kritieke infrastructuur van Oekraïne is doelgericht tot puin gereduceerd. Te veel kinderen zijn ontheemd. Te veel zonen en dochters moeten zich weer voorbereiden op een winter aan het front.

Wij moeten en zullen Oekraïne blijven steunen, maar we moeten ook onze inspanningen om vrede te bereiken opvoeren. Een vrede die geworteld is in vrijheid; die is verankerd in waardigheid en gebaseerd is op gerechtigheid. Een vrede die niet bereikt kan worden door een overgave. Een vrede die onze waarden beschermt. Alleen dan kan er sprake zijn van echte vrede.

Dat betekent dat we, als we het over de toekomst van Oekraïne hebben en over het beëindigen van deze verschrikkelijke oorlog, we duidelijk moeten zijn: alleen een sterk, soeverein Oekraïne kan echt in vrede leven. Daarom is het Europees Parlement er vast van overtuigd dat Oekraïne zelf zijn toekomst moet kunnen bepalen. Dat is ook waarom wij Moldavië, de Westelijke Balkan en Georgië blijven steunen op hun Europese traject en waarom wij de aanhoudende pogingen van Rusland om de regio te destabiliseren krachtig veroordelen, en we zo nodig sancties zullen opleggen.

We zullen dan ook aandachtig luisteren naar wat president Zelensky te zeggen heeft over wat zijn land nodig heeft voor zijn verdediging, over de mazen in onze sanctieregels die nog moeten worden gedicht, en over de financiële, logistieke, militaire en humanitaire steun die nodig is om de steden in Oekraïne weer op te bouwen. Het Europees Parlement is bereid het nodige doen.

Het eerste wat we aan het begin van deze zittingsperiode hebben gedaan, is dan ook het aannemen van een resolutie waarin onze steun wordt bekrachtigd. Drie dagen geleden stemde de parlementaire Commissie handel voor een lening aan Oekraïne in het kader van buitengewone macrofinanciële steun van maximaal 35 miljard euro. Volgende week zal hierover op de plenaire vergadering gestemd worden. We zijn trots op wat we in politiek en technisch opzicht bereikt hebben. En dat we dit zo snel voor elkaar hebben gekregen.

Voor mijzelf en voor het Europees Parlement was het belangrijk om hier vandaag aanwezig te zijn om uiting te geven aan het gevoel van urgentie in onze debatten en besluiten en om het belang te onderstrepen van het zoeken naar oplossingen zonder onze waarden geweld aan te doen.

Hetzelfde geldt voor ons beleid ten aanzien van het Midden-Oosten.

Vorige week in Straatsburg hebben we stilgestaan bij het feit dat de terroristische aanslagen van Hamas in Israël op 7 oktober een jaar geleden plaatsvonden. Niets kan ooit rechtvaardigen wat er op die dag is gebeurd. Een jaar later zijn de wonden nog diep en zijn er nog veel te weinig gijzelaars vrijgelaten.

De aanslagen van 7 oktober hebben geleid tot een spiraal van oorlog, dood en verwoesting waarbij duizenden mensen in Gaza om het leven zijn gekomen. Te veel kinderen zullen nooit oud worden. Te veel mensen leven in oorlog.

Het gaat hier om een afschuwelijke humanitaire ramp en we moeten veel meer doen om het leed daar te verlichten en te voorkomen dat er weer een generatie verloren gaat.

De situatie is alleen maar verslechterd door de ontwrichtende en destabiliserende activiteiten van Iran, een regime dat al geruime tijd bezig is met het zaaien van verdeeldheid in de regio.

Nu de situatie in Libanon is geëscaleerd, en er nu ook troepen van de Verenigde Naties in Libanon bij betrokken zijn, is het belangrijker dan ooit om een duurzame oplossing te vinden en dit met spoed te doen.

Europa moet hier een rol in spelen en we kunnen niet passief toe blijven kijken.

Het standpunt van het Europees Parlement is duidelijk. We zullen onverkort blijven oproepen tot de onmiddellijke vrijlating van de resterende gijzelaars. We zullen krachtig blijven oproepen tot een staakt-het-vuren. We zullen ons onvermoeibaar blijven inspannen voor de-escalatie. Ook zullen we ons actief blijven inzetten voor het verwezenlijken van een echte, waardige, duurzame vrede op lange termijn in de regio, gebaseerd op twee staten die de Palestijnen een reëel perspectief bieden en Israël veiligheid bieden.

In tijden als deze gaat het namelijk niet alleen om het oproepen tot vrede, maar om het nemen van echte, concrete stappen in de richting van de-escalatie. Hetzelfde geldt voor Sudan. Op dit moment vindt in Sudan de grootste binnenlandse vluchtelingencrisis ter wereld plaats, waarbij een ontstellende hoeveelheid mensen met honger heeft te kampen. Vrede kan alleen bereikt worden door middel van een constructieve dialoog, en alleen op die manier kunnen we hopen een duurzaam staakt-het-vuren tot stand te brengen.

We moeten ook in het oog houden dat instabiliteit zich kan verspreiden. Wat er in Oost-Europa, het Midden-Oosten, Noord-Afrika of elders in de buurt van onze grenzen gebeurt, blijft niet slechts plaatselijk, maar heeft ook gevolgen voor Europa. Dit is nergens beter zichtbaar dan op het gebied van migratie.

We moeten ons niet blindstaren op snelle oplossingen. Het gaat hier om een Europese kwestie die een Europese aanpak vereist. Geen enkele lidstaat mag het gevoel hebben dat hij aan zijn lot wordt overgelaten en het migratieprobleem zelf moet oplossen.

Het migratie- en asielpact van de EU, dat we eerder dit jaar na een decennium van politieke impasse hebben aangenomen, biedt een traject naar de toekomst. Maar het zal niet werken als we op kritieke momenten weer afbreken wat we samen hebben opgebouwd. Als we onze oplossingen niet uitvoeren.

Daarom is het belangrijk dat we de inspanningen opvoeren om het pact snel uit te voeren. Dat is de belofte die we moeten doen aan de lidstaten die onder druk komen te staan.

Het kader dat we samen hebben vastgesteld om onze grenzen te beschermen is rechtvaardig voor degenen die voor bescherming in aanmerking komen, is streng voor degenen die daar niet voor in aanmerking komen en die veilig en snel moeten worden teruggestuurd, en is onverbiddelijk voor netwerken voor mensenhandel, die onder meer worden gerund door kwaadwillige staten zoals Rusland en Belarus, die hybride dreigingen inzetten, kwetsbaren misbruiken en migratie als wapen gebruiken.

Om deze hybride bedreigingen het hoofd te bieden moeten we creatieve oplossingen bedenken. We moeten ons teweerstellen tegen degenen die misbruik willen maken van de systemen die we hebben opgezet om de mensheid vooruit te helpen. Daarbij moeten we onze waarden en rechtskaders goed in het oog houden.

Daarom moeten we ook dringend zorgen voor een snelle en veilige terugkeer van afgewezen asielzoekers. Dat zal zorgen voor het vrijkomen van middelen die we kunnen gebruiken voor degenen die er echt behoefte aan hebben. Zo kan de maatschappelijke en politieke druk verlicht worden waar we allemaal mee te maken hebben.

Het Europees Parlement is bereid alles in het werk te stellen om u hierbij te helpen. We moeten het EU-migratiepact een kans geven, door het uit te voeren en waar nodig zelfs uit te breiden. Het Parlement ziet de brief van voorzitter Von der Leyen aan het Parlement als een goede start voor de besprekingen hierover. We zijn ons ervan bewust dat de Commissie aanvullende voorstellen kan doen, en wij zijn uiteraard bereid zijn om ons steentje bij te dragen.

Samenwerking is het sleutelwoord. De enige echte oplossing is een Europese oplossing, die breed gedragen, omvattend en duurzaam is. Alleen een gecoördineerde Europese aanpak kan de integriteit van het Schengengebied waarborgen.

Ik ben ervan overtuigd dat al deze kwesties prominent aan bod zullen komen bij de hoorzittingen van het Europees Parlement met de nieuwe kandidaat-commissarissen, die op 4 november van start zullen gegaan.

Het Parlement zal zijn werk doen, wij zullen het proces uiterst serieus nemen en ik hoop dat we in staat zullen zijn om tegen begin december een nieuw college goed te keuren dat met zijn werkzaamheden kan beginnen.

Dank u wel.